

PŘÍNOSY, CO BYLO CENĚNO

1. Téměř všichni účastníci konference se shodli, že konference byla přínosná zejména v získání nových informací a poznatků a setkáním se zajímavými lidmi z různých oborů, různorodostí témat a pohledů na problematiku, které rozšiřují obzory a nutí přemýšlet o věci objektivně.
2. Konference novým účastníkům přinesla hlubší vhled do problematiky a funkce MA, ostatní účastníky posílila v tom, že města městského architekta potřebují a že jeho názory mají být volenými představiteli respektovány, ale v jeho legislativním ukotvení nejsou jednotní a považují diskusi na toto téma již za vyčerpanou.
3. Vytvoření prostoru pro diskusi mezi architekty a developery. Přínosem byl pohled na věc z druhé strany, ze strany developera jako tradičního protihráče městského architekta. Skutečnost, že byl do programu zahrnut zástupce developera Trigema, byla obecně velmi pozitivně kvitována. Tím získali přítomní jednak informace o vztahu developer a město a seznámili se s pohledem developera na aktuální vývoj v dané problematice. Podobná přímá setkání odstraňují předsudky.
4. Ceněna byla informace paní Ing. arch. Lucie Polákové z MMR o navrhované novele stavebního zákona, v níž by mělo být zakotveno, že „úřad územního plánování by měl vydávat závazné stanovisko“, přičemž v jeho rámci by mohl působit právě MA, který by toto stanovisko spoluvytvářel, a následná diskuse.
5. Za nejprínosnější byla označena vystoupení prezentující zkušenosti praktikujících městských architektů, zejména doc. Mužíka a arch. Vltavského - o dobře fungující kontinuální spolupráci MA a představitelů města, respektování osobnosti MA a o nezbytnosti téměř dokonalé znalosti města., Konference byla pestrá, příspěvky neměli jen architekti na stejné téma. Velmi obohacující byly příspěvky jiných profesí - osvěžující příspěvek PhDr. Šebka a prezentace Ing. Sourala za stranu investora.
6. Velmi příjemné a užitečné setkání s lidmi, kterým leží na srdci budoucnost českých měst. Zkušenosti s praktickými realizacemi, zejména z menších měst.
7. Zjištění, že státní správa přemýšlí výrazně jinak než investor/podnikatel. Na druhou stranu se zdá, že je to způsobeno spíše nezalostí podnikatelského prostředí a nekomunikací, než záměrně. A to je pozitivní zjištění.
8. Za přínos byl považován též zájem z úřadu ombudsmana a zapojení dalších profesí (psychologie) do programu konference.

ZÁPORY, CO BYLO ZBYTEČNÉ

1. Za nadbytečné považovali někteří účastníci opakování již diskutovaných věcí, přílišné filosofování, další diskusi, co by městský architekt měl a neměl dělat. Myslí si, že podstatné již zaznělo a následovat by měla aktivita směrem (společně se SMOČR, KA, MMR) k legislativě.
2. Slabší panelová diskuse.
3. Jednotlivci uvedli jako nedostatek: chybějící oficiální výstup z konference (komuniké), nedůsledné dodržení časového programu konference, neúčast několika kolegů (městských architektů), kteří byli v programu uvedeni - omluvili se (pozn. organizátora). Za zbytečnou byla jedním z účastníků považována spousta řečí z pozic, které nestojí na pevné zemi, nemají základní legislativní ukotvení a lavírují, jak se dá, v šedém (nejasně nastaveném) prostředí vlivu své osoby na veřejnou správu (jejíž strukturu a poslání nerozumějí). Případně i vč. porušování profesních pravidel. Diskuzi o institucionalizaci městských architektů považuje jeden z účastníků za zbytečnou - další komplikace do povolování staveb a řízení měst.

NÁMĚTY, PŘIPOMÍNKY

Některé připomínky a náměty vyjádřené v dotaznících se týkaly samotné konference, většina se zaměřila na projednávanou problematiku a zaznělo mnoho podnětných návrhů. V každém případě účastníci stojí o publikování zajímavých vystoupení a prezentací. Shoda panuje na tom, že je třeba v diskusích a konferencích pokračovat, ale s již konkrétnější náplní.

Výtah nejzajímavějších myšlenek a námětů:

1. K prezentovanému návrhu novely SZ od kolegyně z MMR („úřad územního plánování by měl vydávat závazné stanovisko“): naši snahu o ukotvení profesní odbornosti by mohlo v této souvislosti podpořit striktnější nastavení kvalifikačních předpokladů, ev. zrušení výjimky z nich. Samozřejmě není to o zakotvení pozice MA v legislativě (je to asi běh na delší trať), jde jen o dílčím kroku v podpoře naší odbornosti v institutu, jakým je úřad územního plánování.
2. Odnesl jsem si přesvědčení, že cesta architektů na radnice českých sídel, zvyšování (návrát) respektu k urbanismu a architektuře nespočívá (apriori) ani v legislativě, ani ve zlepšování kvality školství a výchovy architektů, ani v osvětě mezi politiky, architektky a souvisejícími institucemi (MMR ČR, ČKA, SPP, AUÚP apod.). To vše je jistě nutné – ale pouze jako katalyzátor očekávaného procesu. Podstatné je hledat cesty jak dosáhnout, aby existovala poptávka široké veřejnosti po urbanistické a architektonické kvalitě. Bude-li poptávka (m.j. to bude nepominutelné politikum!), nemám obavy, že by se neobjevila nabídka... (soutěže jako klíč ke kvalitě, potřeba městských architektů, zvýšení společenské prestiže oboru a jeho (dobrých) reprezentantů...). Nejde přitom apriori o hodnoty a přínosy estetické, uživatelské, ale především sociální! Aby lidé chápali význam moudře utvářeného prostředí pro šťastný život, pro přátelskou a kultivovanou atmosféru města a dobré mezilidské vztahy.

3. Zajímaly by mě zkušenosti z tvorby metropolitního plánu v Praze - co je přínos, čeho se vyvarovat.
4. Rád bych, aby stopy (kvalitních) architektů byly otištěny i ve vzhledu menších města a vesniček. Zde je často slyšet, že si to obce nemohou dovolit. Popravdě řečeno architektonická soutěž dle pravidel ČKA je skutečně většinou nedostupná a o zkušenostech s „levnějším řešením“ architekti přirozeně neradi mluví, neboli se moc nechlubí... Řekl bych, že mnohým architektům také chybí „kontakt s realitou“. Odskočil jsem si od prezentací na rozhovor se šéfem investic ve Stříbře, abych se dozvěděl podrobnosti o rozvojových projektech a běžné „úřední“ praxi. Docela se mi líbilo náměstí ve Stříbře a také mě zajímá propojení s krajinou (Stříbro má nádherné okolí). Náměstí se prý víc líbí těm, co jsou „odjinud“, místní „brblají“ nad nedostatkem zeleně (zejména kolem posezení – v tom bych s nimi souhlasil). Jinak pěkné dílo pana architekta bohužel deklasují roční provozní náklady. Možná se o tom nesmí mluvit a udělal jsem faux pas, ale tuto skutečnost považuji za ono odtržení a svalovat vinu na místní, že si v zadání nestanovili nižší hranici, nepovažuji za profesionální. Výsledkem bude, že „instalované atrakce“ budou v provozu možná ve státní svátky a o pouti...
5. Doporučuji připravovat podobná setkání městských architektů v dalších městech a pokusit se přilákat na tato setkání nejen odborníky, ale také komunální politiky. Pokud by se povedlo opravit představu několika starostů malých měst, že si architekta nemohou dovolit, bude to pro prostředí našich měst neocenitelná zásluha.
6. Program by dále obohatila krátká a autorem komentovaná prohlídka revitalizovaného náměstí ve Stříbře.
7. Napříště je již opravdu potřeba inovovat pojetí těchto seminářů, mají-li být přínosem. Příspěvky bude nezbytně nutné zaměřit na konkrétní věci. Např.:
 - uplatnění externího architekta v konkrétním městě, co konkrétně dokázal
 - působení úřadu územního plánování a architekta v něm, v konkrétním městě, v Praze
 - uplatnění územního plánu, regulačního plánu, územní studie v praxi
 - uplatnění architekta v samosprávě, developing městských projektů,
 - uplatnění zájmů města při přípravě/realizaci velkých developerských projektů
 - první poznatky z aplikace nových stavebních předpisů v Praze apod.
8. Dobře sestavená škála lidí, ale pro ještě větší pestrost bych rozšířila okruh přednášejících. Oslovila bych Zahradnickou fakultu v Lednici, zejména Ústav plánování krajiny a Ústav zahradní a krajinářské architektury nebo ČZU (FAPPZ, FŽP). Tyto fakulty vychovávají nové architekty, ať se jedná o územní plánovače, urbanisty či krajináře, a jak se říká, jen nové může změnit věci staré - je třeba vědět k čemu a jak učit mladou krev.
9. Více se zaměřit na diskusi a komunikaci mezi státní správou (resp. samosprávou) a investory.
10. Pokračovat v příkladech z praxe, které ukazují „jak to jde“, resp. jak překonávat problémy. Pozvat i další profese, např. sociology.

11. Za velmi vhodnou považuji navrhovanou přípravu „kurzu pro městské architekty“. O potřebě spolupráce s vedením měst víme...
12. V pořádání setkávání tohoto typu navrhuji pokračovat a zapojit do diskuze i další profese – památkáře, stavebníky, občanská sdružení, právníky zabývající se stavebním právem - aby byla případná panelová diskuse pestřejší.
13. Inspirovat se, pokud jde o vzdělání, v zemích s podobnou problematikou - jako příklad uvádím: V Maďarsku mají hlavní architekti dlouhou tradici. Správní reformou v r. 1992 byla vytvořena síť architektů. Jsou začleněni do státní správy, jsou i státní hlavní architekti vykonávající úkoly spadající do kompetence ministra, mají své kanceláře hlavních architektů. Ustanoveno bylo Kolegium hlavních architektů. Pořádají se pravidelně konference hlavních architektů (letos již 19.). Postavení hlavních architektů je dáno nařízením vlády č. 190/2009 (IX.15.) a ustanoven je též systém vzdělávání hlavních architektů, na kterém se začalo pracovat v roce 2011. Vzdělávání je zakončeno zkouškou. Na stránkách Kolegia jsem našla mezi lety 2010-2013 celkem 10 výzev - výběrových řízení na hlavní architekty. Mezi městy, která tuto funkci nově obsazovala, byl např. Sopron s 58 tis. obyvateli, Pétikostelí (Pécs) s více než 156 tis. obyvateli nebo Pilisborosjeno s 3400 obyvateli. Své hlavní architekty mají i budapešťské obvody. Mezi profesními předpoklady pro budapešťského obvodního hlavního architekta je např. vysokoškolské vzdělání magisterského typu v oboru architekt, min. 8 let praxe v oboru, zvláštní způsobilost pro státní správu, složení zkoušky hlavního architekta, znalost anglického jazyka a dalšího jazyka EU na úrovni dovolující vést jednání. U menších obcí je např. požadována praxe jen 5 let, jazykové znalosti nejsou podmínkou, ale složení zkoušky a zvláštní způsobilost ano.